

ПРИЛОЖЕНИЕ Г

УДК 78
ББК 85.31
С66

Қ.А. Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Академиялық комитеті баспаға ұсынылды. Хаттама № 3 14.10.21.2021ж.

Пікір берушілер:

М.Ж.Танирбергенов - педагогика ғылымдарының докторы, "Мәдениет және спорт" факультетінің деканы, профессоры, М.Әуезов атындағы Өңтүстік Қазақстан университеті

С.Ш.Тлеубаев - философия ғылымдарының докторы, Шымкент басқармасы «Саз» колледжінің директоры

Р. Ш.Сыдыкова - педагогика ғылымдарының докторы, Қ.А. Ясауи атындағы ХҚТУ «Спорт және өнер» факультеті, «Орындаушылық өнер» кафедрасының профессоры

66 Сопбеков С.О., Жакаева С.А., Куздебасева А.Б., «Түркі тектес халықтардың музыкалық өнердегі толеранттылық мәселелері». – Түркістан, 2021. 85 б.

ISBN 978-601-339-153-3

Оқу құралда түркі әлемінің музыкалық өнеріне сипаттама берілген. Кен даламен таулы аудандарда пайда болған аспаптық дыбыстарды, аспаптардың шығу тарихын Орта Азия этностарының музыкасының өзара ұқсастықтары мен айырмашылықтары баяндалады.

УДК 78
ББК 85.31

ISBN 978-601-339-153-3

© Сопбеков С.О., Куздебасева А.Б., Жакаева С.А.

Kіріспе

Қазақстанның әлемдік білім кеңістігіне кірігуі көп мәдениетті әлемде еркін бағдар таба алатын, әртүрлі халықтардың өкілдеріне, олардың мәдени алуан түрлілігі мен құндылықтарына толерантты қарайтын қазіргі заманғы маманның тұлғасын қалыптастырудың жана жолдарын іздестірумен ұштасалды. Осыған байланысты, соңғы уақытта біздің елімізде ғана емес, бүкіл әлемде өзекті болып келген этномәдени толеранттылықты тәрбиелеу мәселесі педагогикалық ғылымда ерекше маңызға ие болып отыр.

Біріншіден, бұл елдердің, халықтардың, мәдениеттердің интегративті өзара іс-қимылының күшеюіне, екіншіден, мемлекеттер арасындағы қатынастардағы деструктивтіліктен денциясының күшеюіне, жергілікті соғыстардың, діни және ұлтаралық қақтығыстардың, агрессияның терроризмнің пайда болуына байланысты. Бұл жағдайда этномәдени толеранттылық тұрақтандырушы фактор ретінде әрекеттеседі, өзар түсіністікке, басқа адамның жеке басын құрметтеуге, оның рухани әлемі қабылдауға бағытталған мәдениетаралық өзара әрекеттестіктің негізі болы табылады.

Қазіргі уақытта толеранттылық мәселесін талқылау және зерттеу жалп ғылым үшін әмбебап сипатқа ие болды. Оны жан-жақты зерттеу бағытталған көптеген философиялық, социологиялық, психологиялық педагогикалық жұмыстар бар. Бірақ сонымен бірге, парадоксалды түр, жеке тұлғаның толеранттылығын өнер арқылы тәрбиелеуге арнал жұмыстар іс жүзінде жоқ, бұл көркемдік және педагогикалық бағыт құрылған жоқ. Сонымен қатар, көптеген ғалымдар басқа мәдениетті, он ішінде музыкалық мәдениетті білу арқылы адам осы мәдениеттің халқы катысты толерантты болатындығын мойындайды. Музыканың тұлғаны толерантты мінез-құлқына әсері әртүрлі әлеуметтанулық ж психологиялық зерттеулермен расталады (D. Fucci, L. Petrosino, M. Bank Zaums және т.б.), бұл үлкен музыкалық көкжиек қоғамның әртүрлі топ арасындағы қарым-қатынас пен өзара түсіністікті жеңілдететінін және б әлеуметтік әлемнің кірпіштерінің бірі адамдарды психологиялық тұрғы жақындастыратын және "бөтен адамды" "өзіне" айналдыратын кең әмбебап музыкалық білім болуы мүмкін екенін көрсетеді.

Қудеубаева А.Б.,
Жақиева С.А.,
Солбеков С.О.

ЖОҒАРЫ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫ
МЕН СТУДЕНТТЕРГЕ АРНАЛҒАН
ТОЛЕРАНТТЫЛЫҚТЫҢ
БЕС ҚАДАМЫ

УДК 37.0
ББК 74.00
К82

Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Академиялық комитеті баспаға ұсынылды. Хаттама № 3 14.10.21.2021ж.

Пікір берушілер:

М.Ж.Танирбергенов - педагогика ғылымдарының докторы, "Мәдениет және спорт" факультетінің деканы, профессоры, М.Әуезов атындағы Өңтүстік Қазақстан университеті

С.Ш.Тлеубаев - философия ғылымдарының докторы, Шымкент басқармасы «Саз» колледжінің директоры

Р. Ш.Сыдыкова - педагогика ғылымдарының докторы, Қ.А.Ясауи атындағы ХҚТУ «Спорт және өнер» факультеті, «Орындаушылық өнер» кафедрасының профессоры

К82 Кузлеубаева А. Б., Жакаева С. А., Сопбеков С. О. «Жоғары сынып оқушылары мен студенттерге арналған толеранттылықтың бес қадамы». – Түркістан, 2021. 47 б.

ISBN 978-601-339-151-9

Білім беру педагогикасында «Жоғары сынып оқушылары мен студенттерге арналған «Толеранттылықтың бес қадамы» курсының оқыту барысында білім алушыларда толеранттылық және оны әртүрлі өмірлік жағдайларда көрсету тәсілдері туралы білім, мәдениетаралық құзыреттілігі, әлеуметтік жауапкершілігі және белсенді азаматтық ұстанымы қалыптасатын. Оқу-әдістемелік құралы ұстаздарға, студенттерге, білім алушыларға арналған.

ISBN 978-601-339-151-9

АЛҒЫСӨЗ

Адамзаттың ақпараттық өркениетке алдын-ала тез енуіне белгіленген қазіргі жағдайда мұғалімнің шығармашылық қалыптастыру қажеттілігі артады, оның кәсіби маңызды және сезімдер мен қатынастарды айқын және сенімді түрде білдіруі мен мінез-құлықта педагогикалық интуицияны шебер үйлендіруі, импровизация, төзімділік. Бұл толеранттылық мұғалімнің байлығы мен сұлулығын, болашақты жобалау қабілетін, оқушына отырып, қиял мен шығармашылық қиялды қолдануға, логикалық және эстетикалық үйлесімді түрде қалыптастыруға талант терең ойлау және сезіну қабілетімен ұштасқан кезде жұмысында айқын көрінеді.

Қазақстандағы білім берудің оның қазіргі жағдайында отандық білім беру стандартын, сондай-ақ оны жүзеге асыру мен формаларын еуропалық білім беру стандартына сәйкес етіп ұмтылысты көрсетеді. Қазақстандағы қазіргі білім берудің ішінде бірыңғай мемлекеттік емтиханның енгізілуі, білім беру ақпараттық жүйелердің дамуы және жоғары білім берудің (жүйесін енгізу туралы ұсыныс (Болон процесі деп аталатын ұжым ретінде). Алайда, мазмұны мен білім беру дәстүріне айтарлықтай мүмкін түбегейлі өзгерістердің артында жеке тұлғаның мәдениетін қалыптастырудың өзектілігі туралы мәселе тұрақталады. Реформалардың мәні мен мақсаты білім сапасы көлемімен өлшеген білімнің ескі классикалық моделімен Реформалардың бүгінгі нұсқасында екпін өзгерді, ал критерийі қалды, білім беру мәселелері бұрынғысынша қалыптасқан дағдарыстық жағдайларға жауап ретінде шешімі елде этносаралық қақтығыстар немесе конфессиялық шиеленіссе, онда толеранттылық сабақтарын немесе бағдарламаларын енгізу қажеттілігі көрсетіледі.

Сондықтан толеранттылық білім берудің негізі бола алатындықтан, сондықтан толерантты мінез-құлық пен діни-әлеуметтік институт шығаратын "үлгінің" маңызды белгісі болып табылады.

Ұсынылып отырған оқу-әдістемеліктің мақсаты: толерантты қалыптастыру мүмкіндігі және толеранттылықты педагогикалық негізгі бағыттары туралы түсінік беру; толеранттылықты кеңейту; толеранттылықты анықтау, тұжырымдаманың толеранттылық педагогикасының заманауи мәселелері туралы қазіргі толеранттылық педагогикасының дамуындағы негізгі толерантты мінез-құлық пен толерантты дүниетанымды қазіргі заманғы тәжірибесінің проблемалары туралы түсінік

УДК 37.0
ББК 74.00

**ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-ТҮРІК УНИВЕРСИТЕТІ**

**«Толеранттылық - заманауи педагогикалық білім
контекстінде тұлғаны дамыту факторы» атты Халықаралық
ғылыми-тәжірибелік онлайн-конференциясының
материалдары**

**HOCA AHMET YESEVI ULUSLARARASI
TÜRK-KAZAK ÜNİVERSİTESİ**

**«Modern Pedagojik Eğitimde Kişisel Gelişim
Mevzuunda Bir Faktör Olarak Hoşgörü»
Uluslararası bilimsel ve pratik çevrimiçi konferansın materyalleri**

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ КАЗАХСКО-ТУРЕЦКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ХОДЖИ АХМЕДА ЯСАВИ**

**Материалы Международной научно-практической
интернет-конференции:**

**«Толерантность как фактор развития
личности в контексте современного
педагогического образования»**

**KHOJA AHMET YASAWI INTERNATIONAL
KAZAKH-TURKISH UNIVERSITY**

**Materials of the International scientific and
practical Internet-conference:**

**Tolerance as a factor of identity development
in the context of modern education”**

ӘӨЖ 37.035.6
КБЖ 85
П84

«Толеранттылық - заманауи педагогикалық білім контекстінде тұлғаны дамыту факторы» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік онлайн-конференциясының материалдары. - Шымкент, «Әлем» баспаханасы, 2021.
- 268 бет.

Редакция алқасының мүшелері:

- Ошибаева А.Е. - м.ғ.к., қауымд. профессор, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Ғылым және стратегиялық даму Вице-ректоры;
Балтабаева А.Ю. - филос.ғ.к., профессор, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Ғылыми зерттеулер бөлімінің басшысы;
Абусейтов Б.З. - п.ғ.к., профессор, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Спорт және өнер факультетінің деканы;
Ботакараев Ә.Т. - мәдениет қайраткері, Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Орындаушылық өнеркафедрасының меңгерушісі;
Жақаева С.А. - п.ғ.к., қауымд. профессор, Ахмет Байтұрсынов атындағы Қостанай аймақтық университеті;
Куздеубаева А.Б. - п.ғ.к., Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті, Орындаушылық өнер кафедрасының аға оқытушысы

ISBN 978-601-339-152-6

«Толеранттылық - заманауи педагогикалық білім контекстінде тұлғаны дамыту факторы» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік онлайн-конференцияның материалдар жинағына төмендегі бағыттағы ғылыми мақалалар енді: Заманауи қазақстандық білім беру жағдайларында болашақ педагог тұлғасының кәсіби маңызды ерекшелігі ретінде толеранттылықты дамытудың психологиялық-педагогикалық аспектілері және Жоғары білім беру жүйесінде тұлғаның толеранттылығын қалыптастырудағы көпмәдениетті білім беру кеңістігінің рөлі.

Жинақ 217 «Ғылымды дамыту» бюджеттік бағдарламасы, 102 «Ғылыми зерттеулерді гранттық қаржыландыру» кіші бағдарламасы шеңберінде орындалатын АР АР09561743 «Толеранттылықтың ғылыми-теориялық негіздері заманауи педагогикалық білім беру контекстінде тұлғаны дамыту факторы ретінде» ЖТН жобасы бойынша гранттық қаржыландыру шеңберінде дайындалған

**ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАЗАҚ-
ТҮРІК УНИВЕРСИТЕТІ**

**«Толеранттылық - заманауи педагогикалық білім контекстінде
тұлғаны дамыту факторы» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік
онлайн-конференциясының
материалдары**

HOCİA AHMET YESEVİ ULUSLARARASI TÜRK-KAZAK ÜNİVERSİTESİ
«Modern Pedagojik Eğitimde Kişisel Gelişim Mevzuunda Bir Faktör Olarak
Hoşgörü» Uluslararası bilimsel ve pratik çevrimiçi konferansın materyalleri

МЕЖДУНАРОДНЫЙ КАЗАХСКО-ТУРЕЦКИЙ

УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ХОДЖИ АХМЕДА ЯСАВИ

**Материалы Международной научно-практической интернет-
конференции:**

**«Толерантность как фактор развития личности в контексте
современного педагогического образования»**

KHOJA AHMET YASAWI INTERNATIONAL

KAZAKH-TURKISH UNIVERSITY

Materials of the International scientific and practical Internet-conference:

**Tolerance as a factor of identity development in the context of
modern education”**

Үйлестірушілер – Қ.А.Ясауи ат. ХҚТУ оқытушылары:

Куздеубаева А.Б.	– «Орындаушылық өнер» кафедрасының п.ғ.к., аға оқытушысы;
Сопбеков С.О. аға	– «Орындаушылық өнер» кафедрасының магистр - оқытушысы.,
Жакаева С.А.	– Ахмет Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университет, п.ғ.к., қауымд. проф.

Басуға 25.10.2021 жылы қол қойылды. Қаріп түрі «Times New Roman»
Көлемі 16,75 шартты баспа табақ. Таралымы 200 дана. «Әлем» баспаханасы.
Тапсырыс №2510. Шымкент қаласы, Ғ.Іляев көшесі, 7

+ 7 702 331 44 37, +7 776 331 44 37
Email: alembaspasy@mail.ru

